

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

İMALAT SANAYİİNDE KAPASİTE KULLANIM DURUM RAPORU

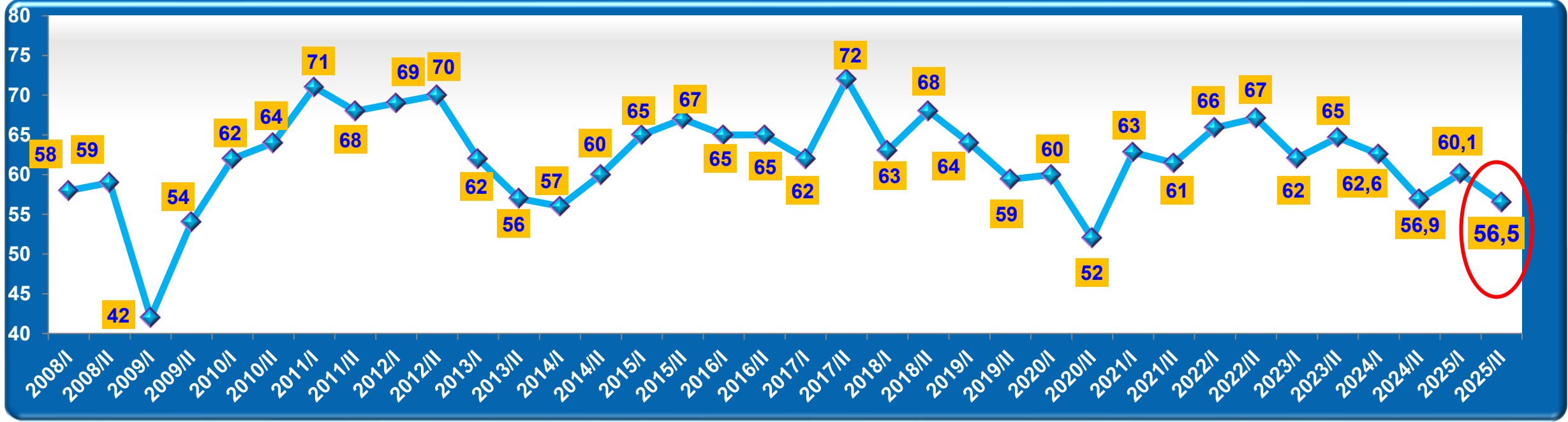
TEMMUZ 2025

AÇIKLAMA

- Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; 1980 yılından bu yana **«İmalat Sanayiinde Kapasite Kullanım Durumu»** çalışmasını yürütüyoruz.
- Merkez Bankası tarafından açıklanan aylık **Kapasite Kullanım Oranı** çalışmamızın da ana sorusunu oluşturmaktadır.
- Geçmişte kitap olarak basılan çalışmayı, 2018 yılından itibaren de kapsamlı bir rapor olarak kamuoyuna sunmak istedik.
- Çalışma; mevcut çeyrekte **gerçekleşen durum** ve sonraki çeyrekte **beklentilere** ilişkin önemli fikirler vermektedir
- **76** üyemiz, **2025 yılı II. çeyrek** için hazırlanan anket çalışmasına katılmıştır.
- Çalışma, **3 ayda bir** kısa bir anket ile üyelere sorulan sorulardan derlenmektedir.

EBSO KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

Kapasite Kullanım Oranı, kullanılan üretim kapasitesinin yüzdesidir.

Kapasite Kullanımı, ekonomideki genel büyüme ve talebi yansıtmaktadır.

Değişimler; firmaların maliyet, karlılık ve nakit akışlarında değişimlere yol açtığı için yakından takip edilir.

EBSO üyelerine 3 ayda bir sorulan kapasite kullanım oranı bir önceki çeyreğe göre artarak; **2025 yılı II. çeyrekte %56,5** olarak gerçekleşmiştir. **2025 yılının ikinci çeyreği** için ankete cevap veren firmaların **%18**'i tam kapasite ile **%82**'si atıl kapasite ile çalıştığını belirtmiştir.

EBSO SEKTÖREL KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

YATIRIM %57,8

ARA %52,0

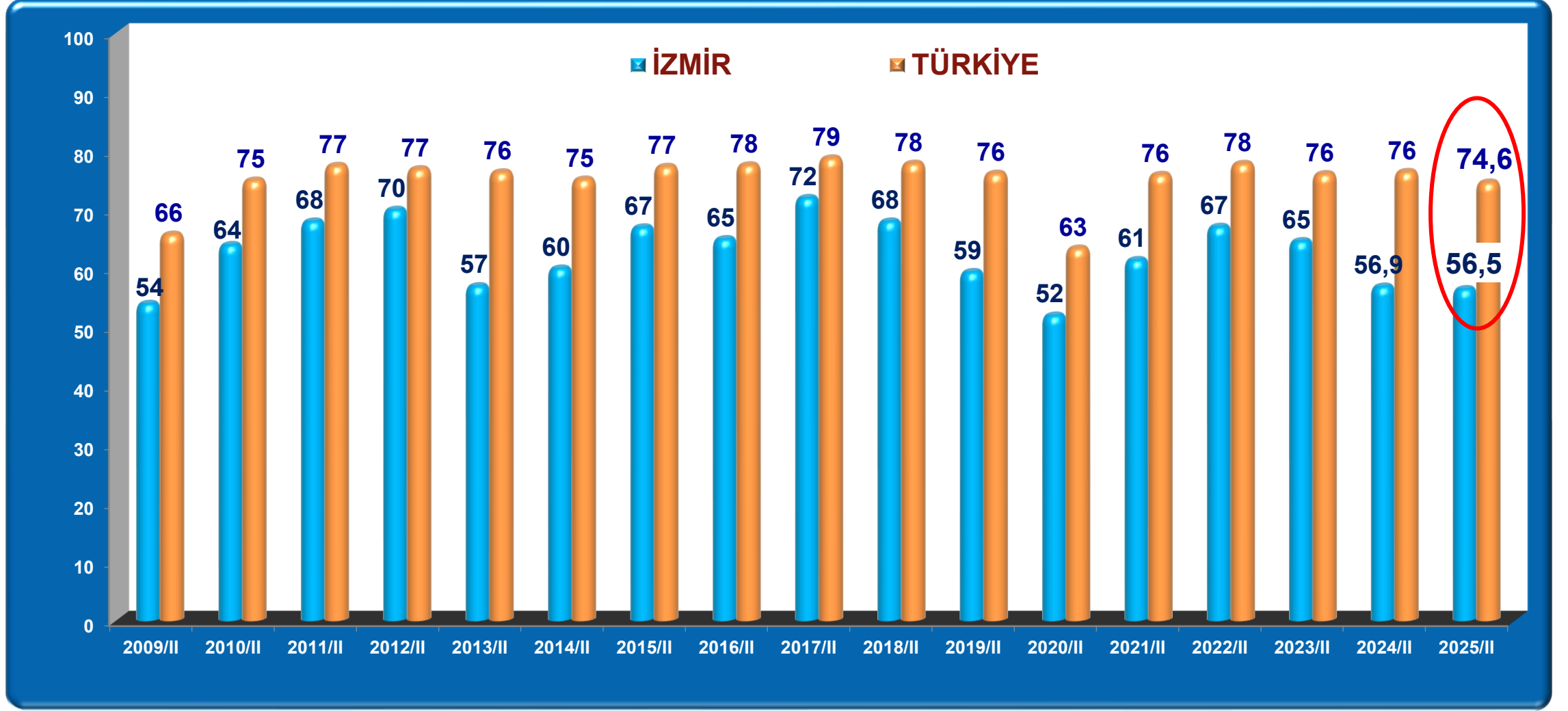
TÜKETİM %63,7

- MAKİNA SANAYİ %60,0
- ELEKTRİK-ELEKTRONİK SANAYİ %58,5
- TAŞIT VE OTOMOTİV YAN SANAYİ %58,0
- MADEN, TOPRAK, MERMER ve CAM SANAYİ %54,2

- DEMİR-ÇELİK, METAL VE DÖKÜM SANAYİ %60,3
- AĞAÇ VE MOBİLYA SANAYİ %55,0
- ÇEŞİTLİ İMALAT SANAYİ %53,5
- KİMYA VE PLASTİK ÜRÜNLER SANAYİ %53,3
- KAĞIT VE BASIM SANAYİ %49,0
- İNŞAAT SANAYİ %28,8

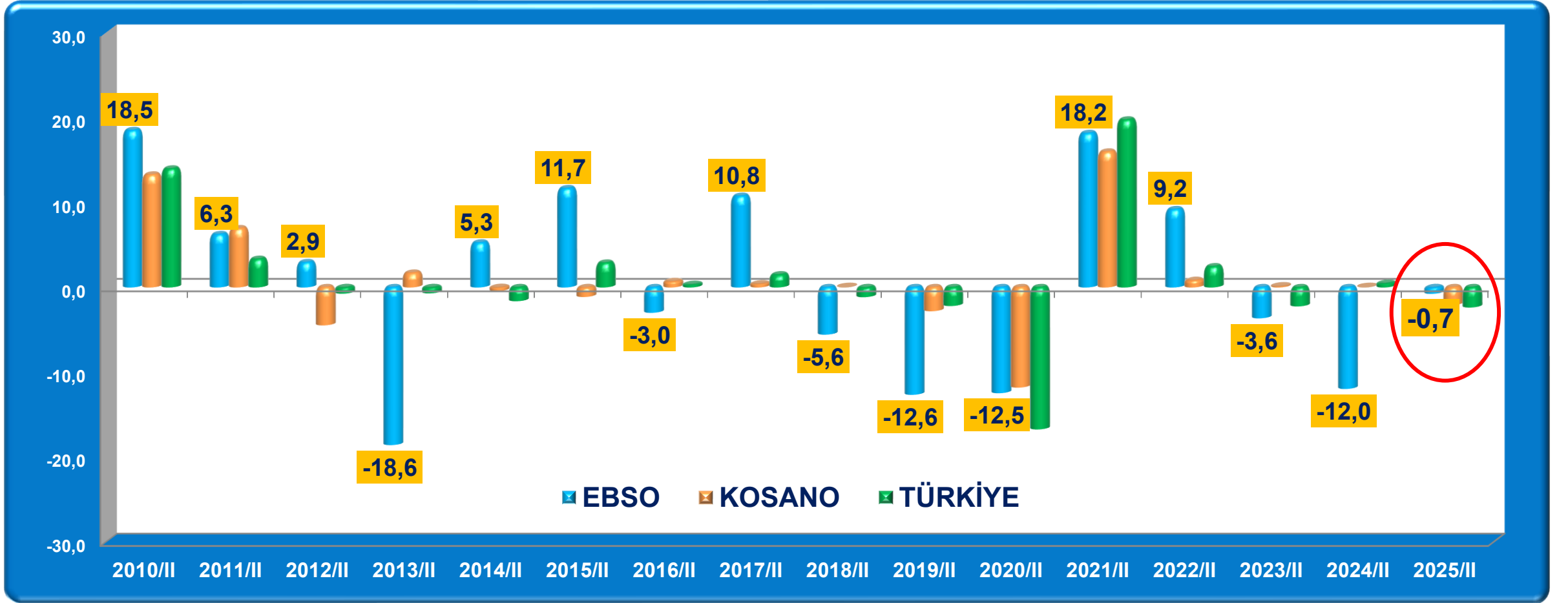
- TEKSTİL VE DERİ ÜRÜNLERİ SANAYİ %65,7
- GIDA SANAYİ %62,7

II. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

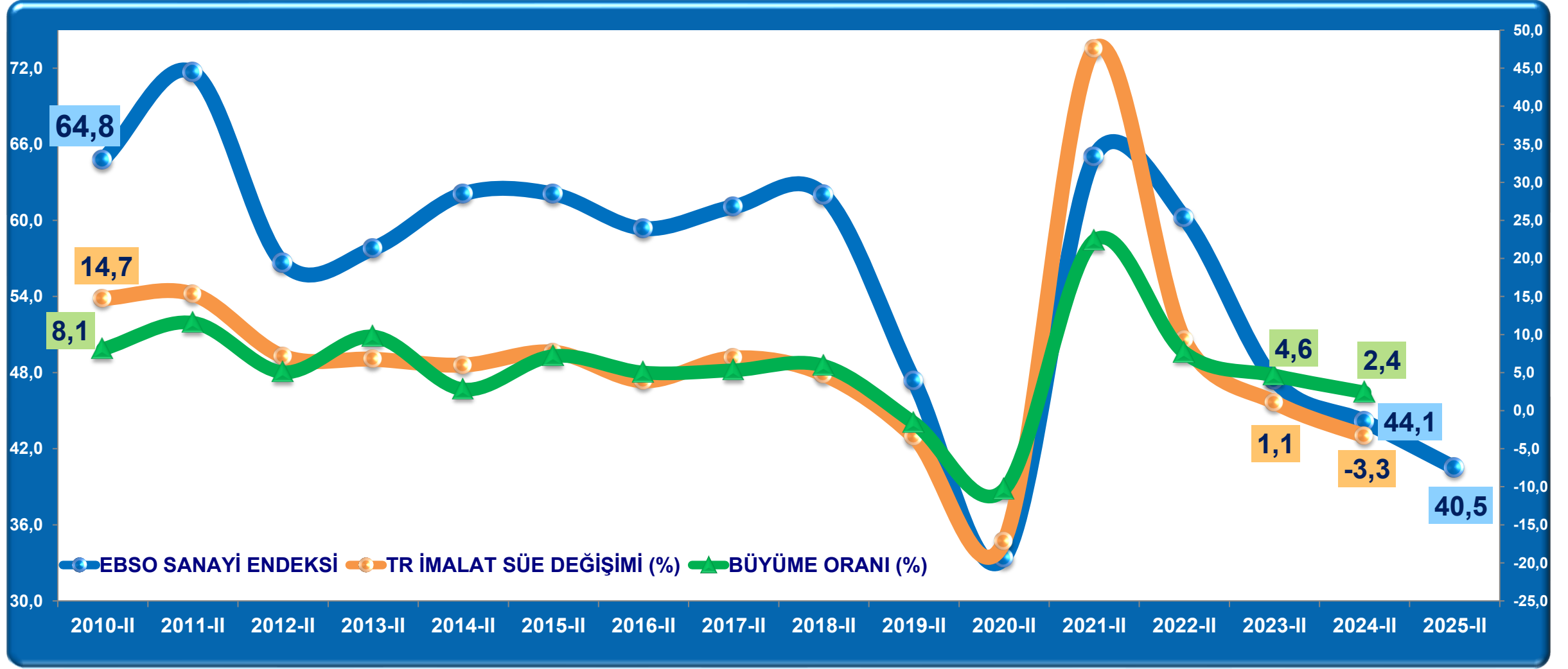
Son 10 yılın kapasite kullanım oranı ortalaması; EBSO üyelerinde %63, Türkiye genelinde %76'dır.

II. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

2025 yılı II. çeyrek kapasite kullanım oranı, 2024 yılı II. çeyrek ile kıyaslandığında **%0,7** azalış yaşandığı görülmektedir.

EBSO SANAYİ ENDEKSİ&İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ&BÜYÜME ORANI İLİŞKİSİ

İkinci çeyrekler itibarıyla, **EBSO Sanayi Endeksi** ile Türkiye geneli **İmalat Sanayi Üretim Endeksi** ve **Büyüme Oranı** arasında **%80'e** yakın bir korelasyon vardır.

KARŞILAŞTIRMALI KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

2025

YILI

II.

ÇEYREK

%74,6

TÜRKİYE

%70,3

KOSANO

%56,5

EBSO

EBSO üyelerinin kapasite kullanım oranının daha düşük görünmesi, teknik olarak işletmelerin geleceği düşünerek gereğinden büyük kurulması ile ilişkilendirilebilir. **Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre; Türkiye genelinde 1,8 puan, EBSO'nun çalışmasında 0,4 puan ve Kocaeli'deki çalışmada 1,5 puan azalış gözlenmiştir.**

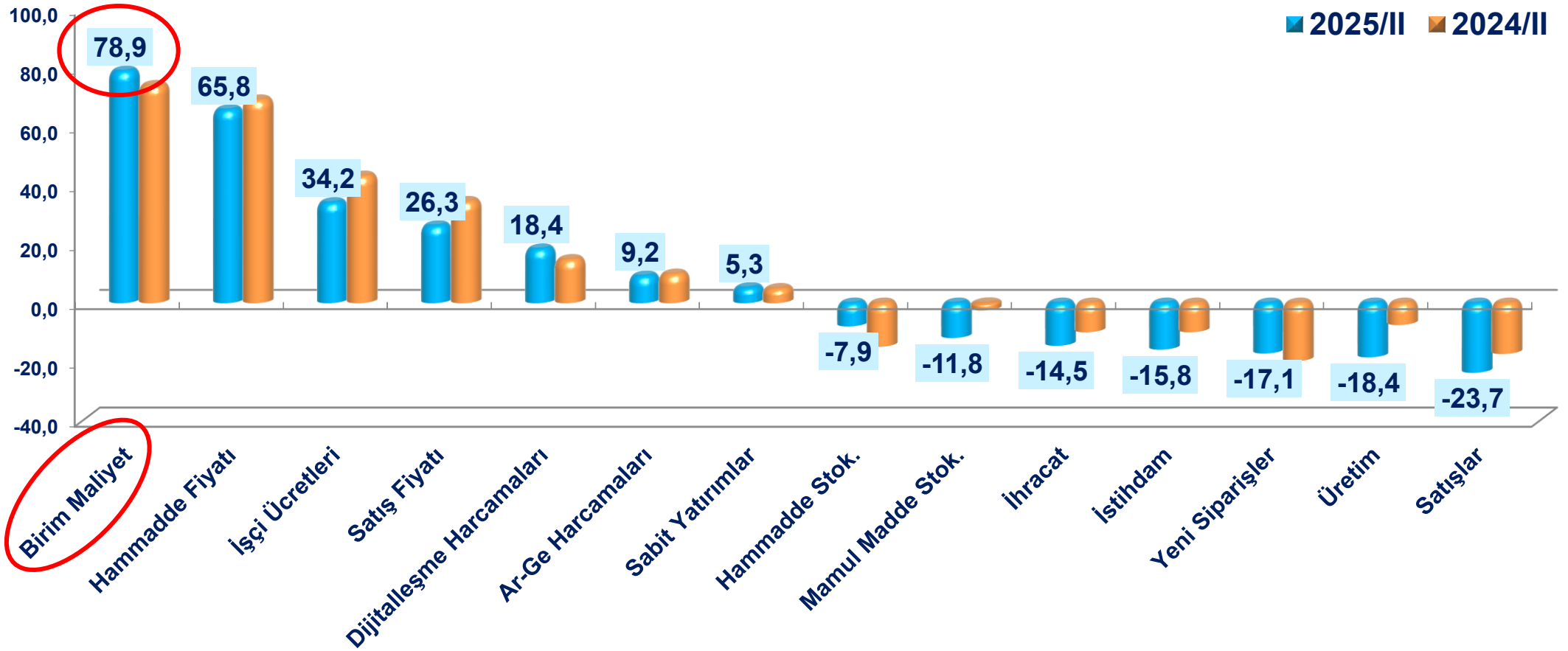

2025 YILI II. ÇEYREK AÇIKLANAN VERİLER

EKONOMİK GÖSTERGELER - TÜRKİYE	2025/I	2025/II	DEĞİŞİM (%)
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler (Adet)	59.522	78.886	32,5
Euro	38,0	43,8	15,3
Dolar	36,2	38,7	7,0
Tüketici Güven Endeksi	83,0	84,6	1,9
Kapasite Kullanım Oranı (%)	74,5	74,6	0,2
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çekler (Adet)	9.480	8.200	-13,5
TÜFE (%)	39,8	36,1	-9,2
Yİ ÜFE (%)	25,3	23,4	-7,7
Ekonomik Güven Endeksi	99,9	96,7	-3,2
PMI	47,9	47,1	-1,7
Reel Kesim Güven Endeksi	102,5	101,6	-0,8

2025 yılı II. çeyrek verileri, bir önceki çeyrek ile kıyaslandığında; karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen çekler (adet), tüfe, yi-üfe, ekonomi güven endeksi, PMI ve reel kesim güven endeksinde azalış gözlenmiştir.

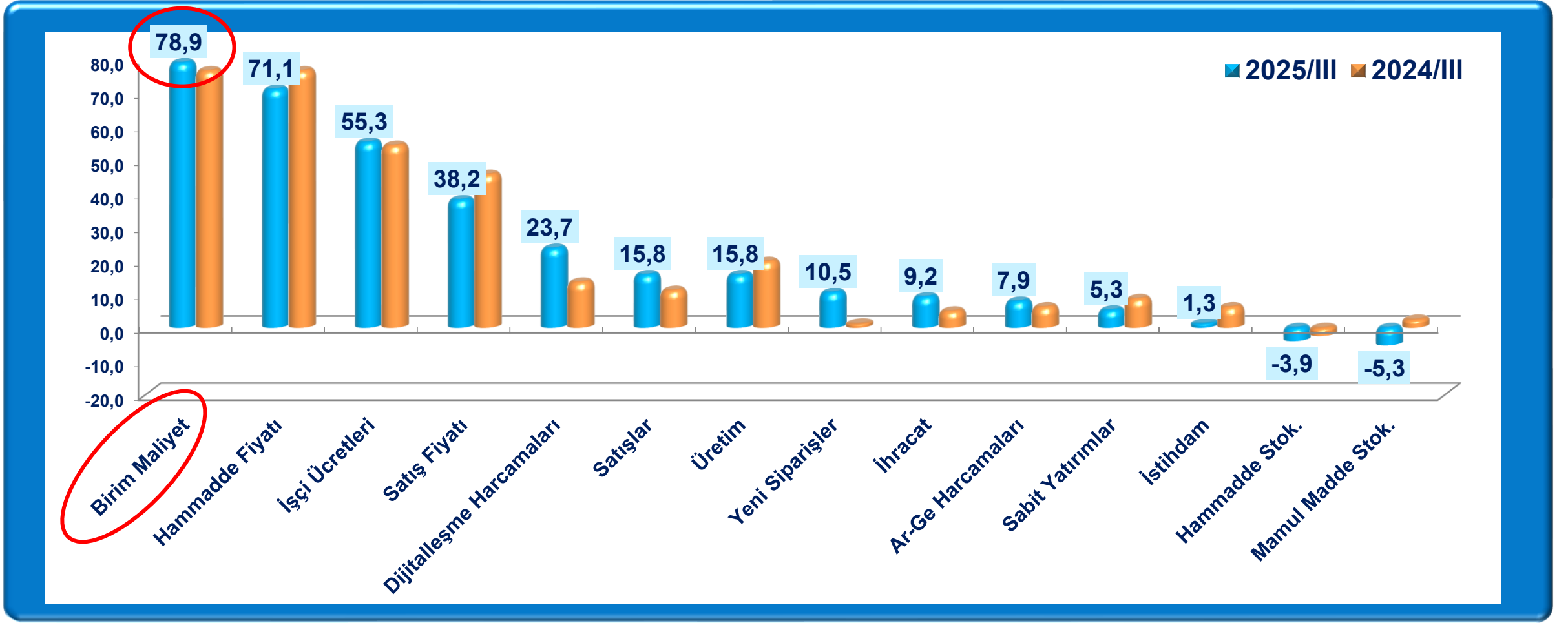
2025 YILI II. ÇEYREKTE NET GERÇEKLEŞME

Net gerçekleşme; ilgili başlıklarda gerçekleşen artış ve azalışın farkından elde edilir.

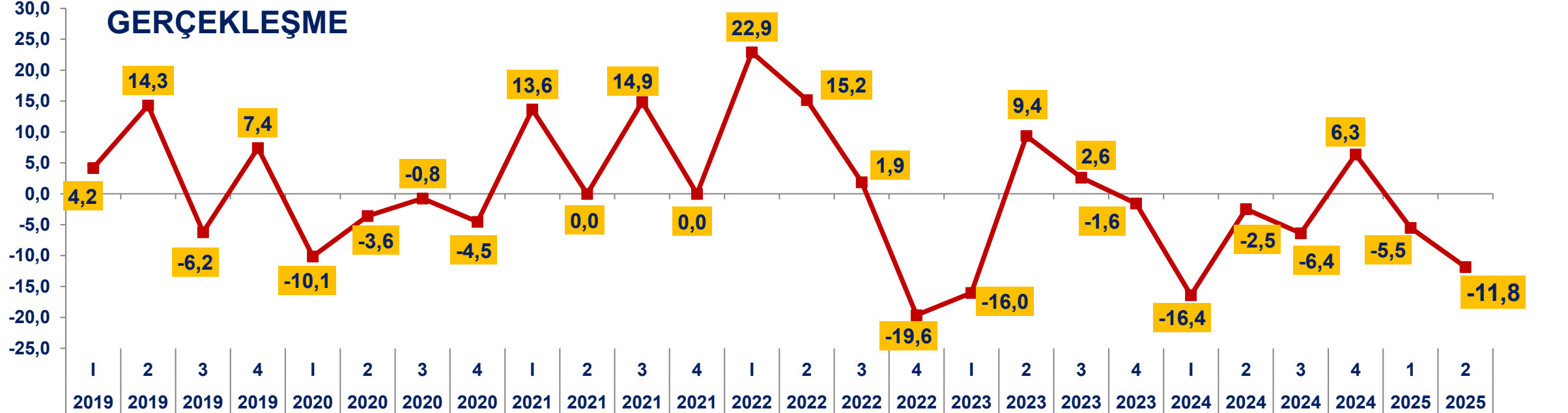
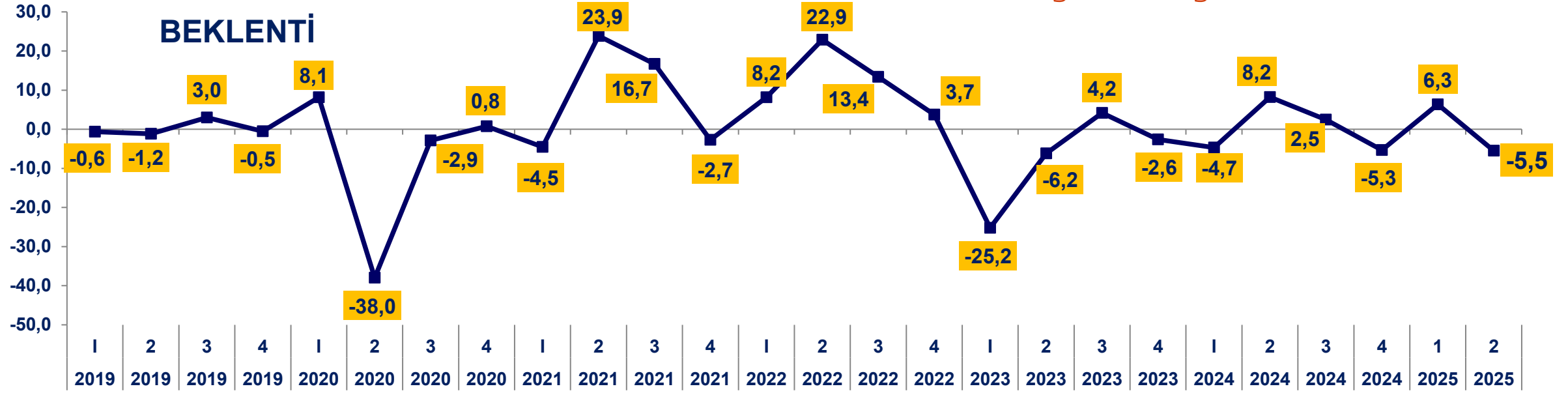
Üyelerin **%78,9**'u **2025 yılı ikinci çeyreğinde** ilk sırada **birim maliyetlerin** arttığını ifade etmiştir. Onu, hammadde fiyatları ve işçi ücretleri izlemiştir.

2025 YILI III. ÇEYREK İÇİN NET BEKLENTİLER

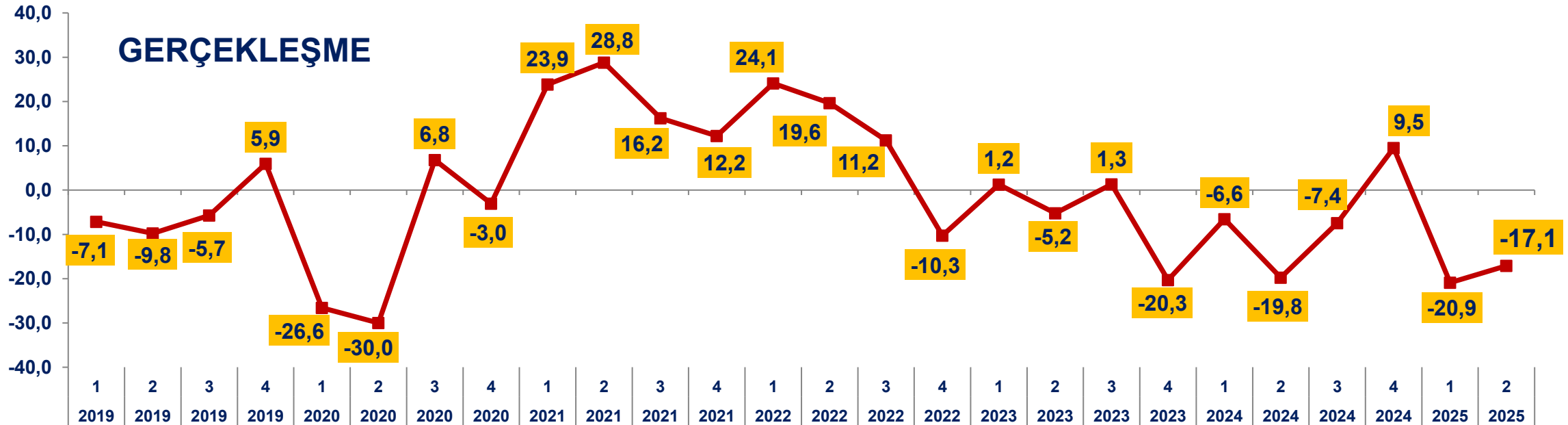
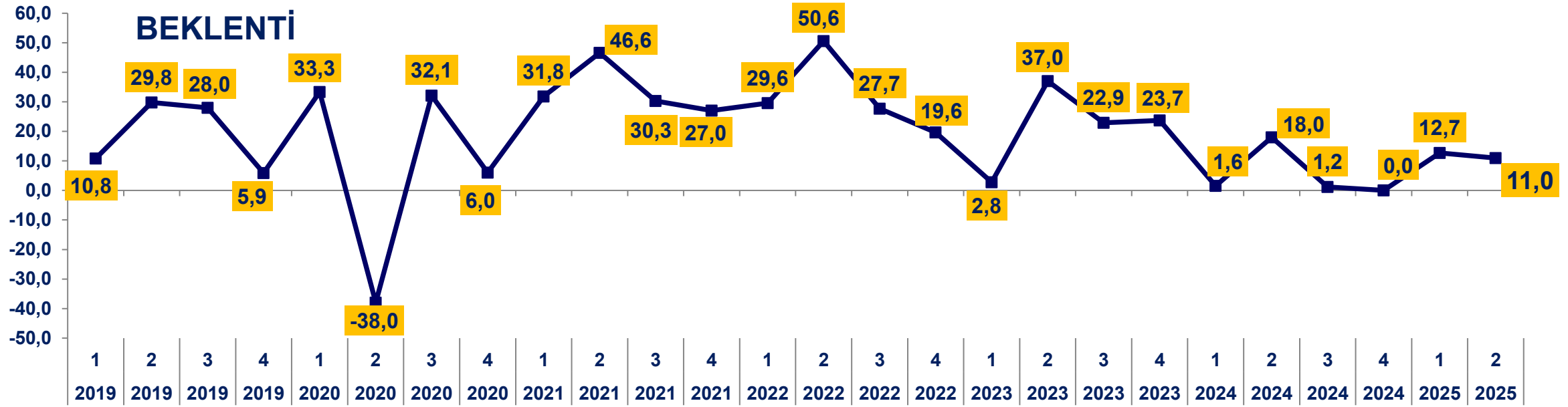

Üyelerin **%78,9**'u **2025 yılının üçüncü çeyreğinde birim maliyetin** ilk sırada artacağını, hammadde fiyatlarının ve işçi ücretlerinin bunu izleyeceğini belirtmiştir.

MAMUL MADDE STOK BEKLENTİ&GERÇEKLEŞME

YENİ SİPARİŞLERDE BEKLENTİ & GERÇEKLEŞME

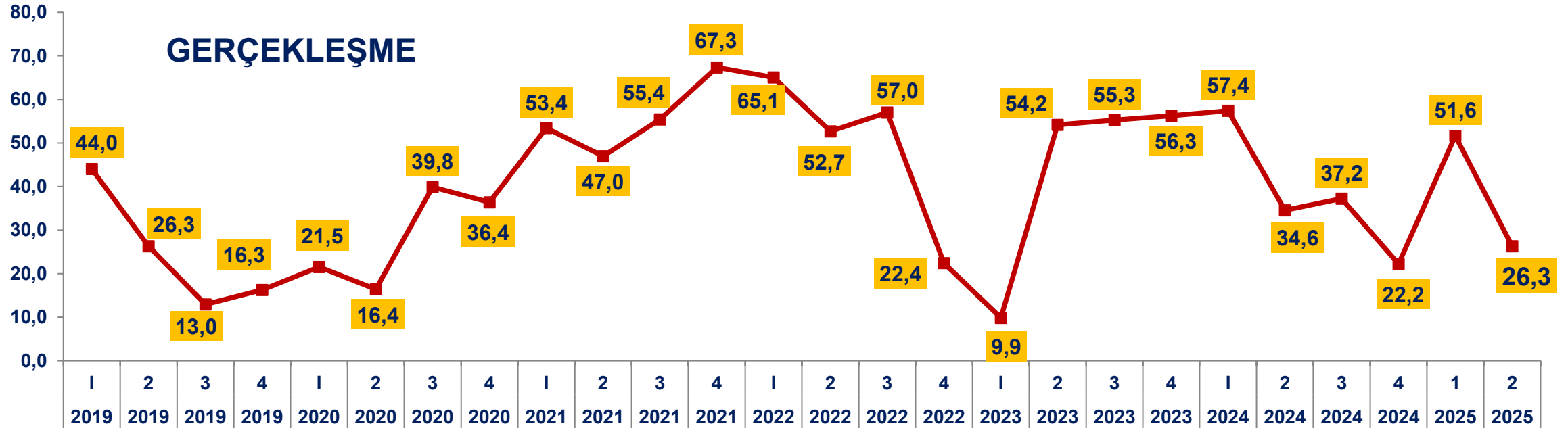

SATIŞ FİYATLARI BEKLENTİ & GERÇEKLEŞME

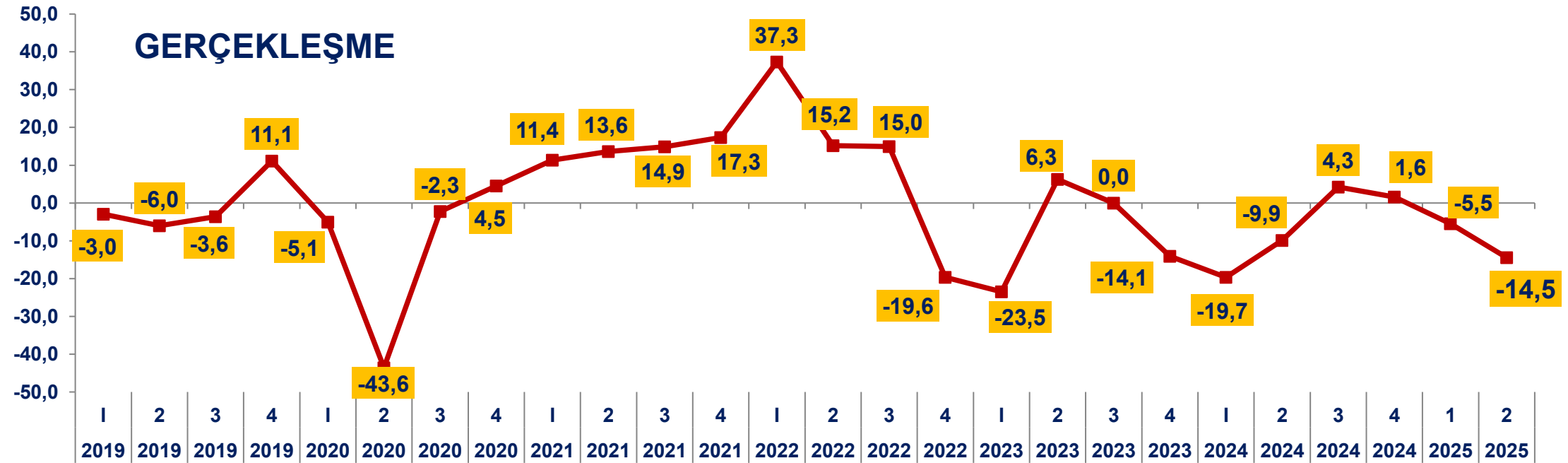
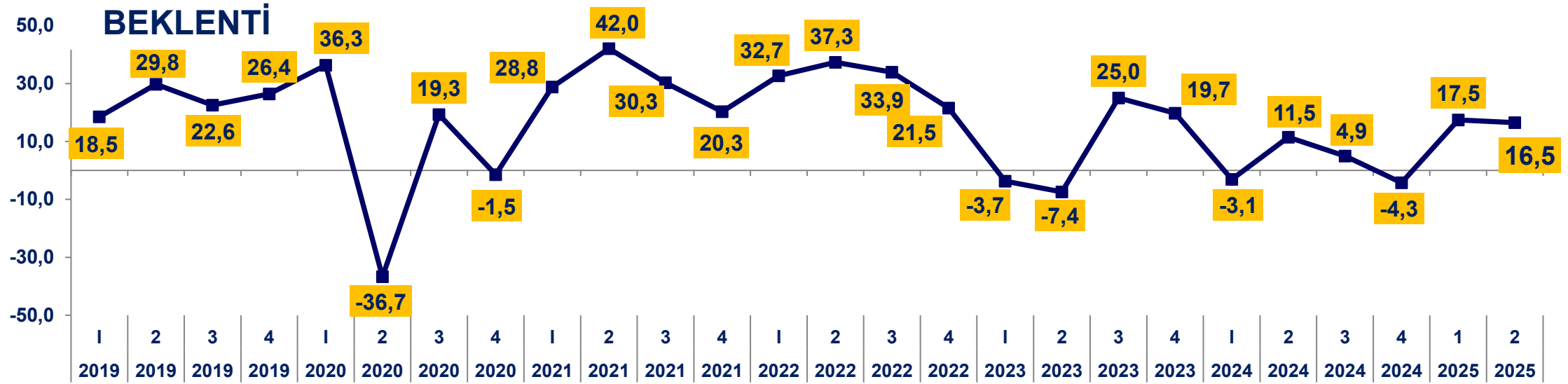
BEKLENTİ

GERÇEKLEŞME

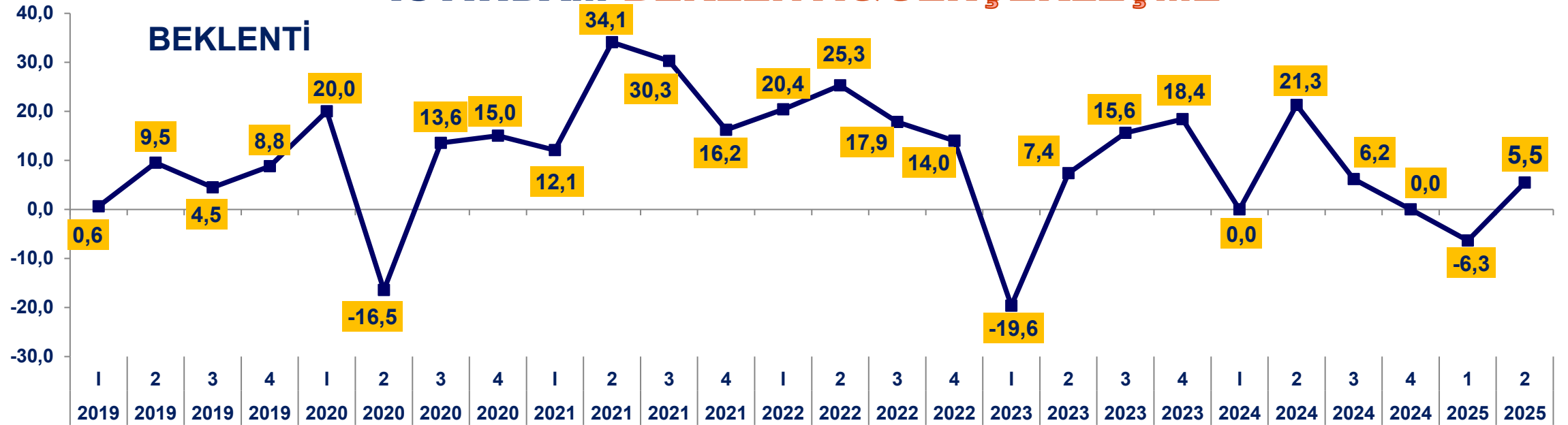

İHRACAT BEKLENTİ & GERÇEKLEŞME

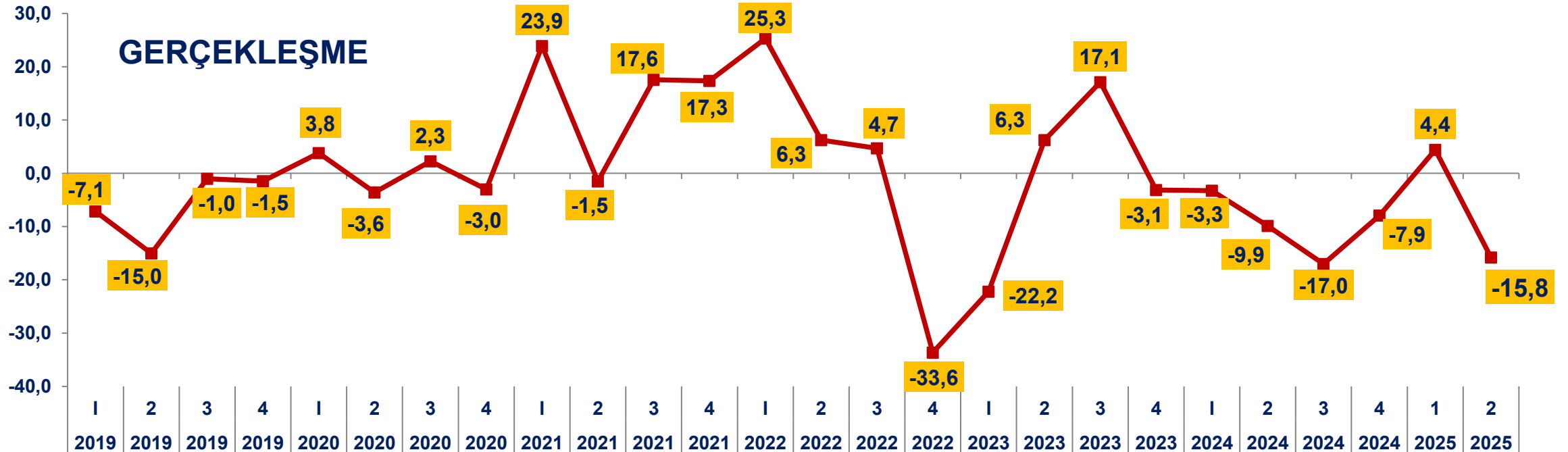

İSTİHDAM BEKLENTİ & GERÇEKLEŞME

BEKLENTİ

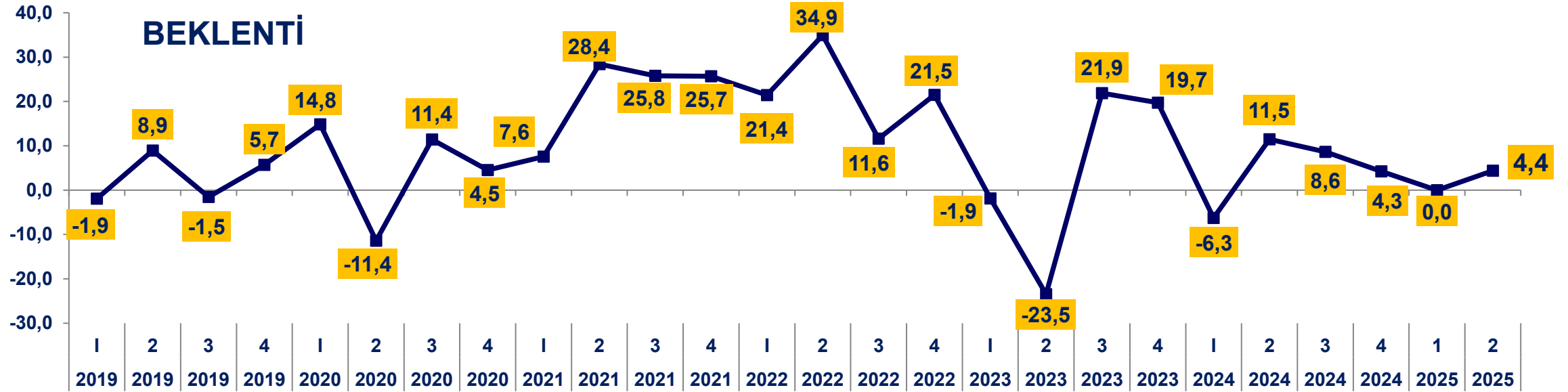
GERÇEKLEŞME

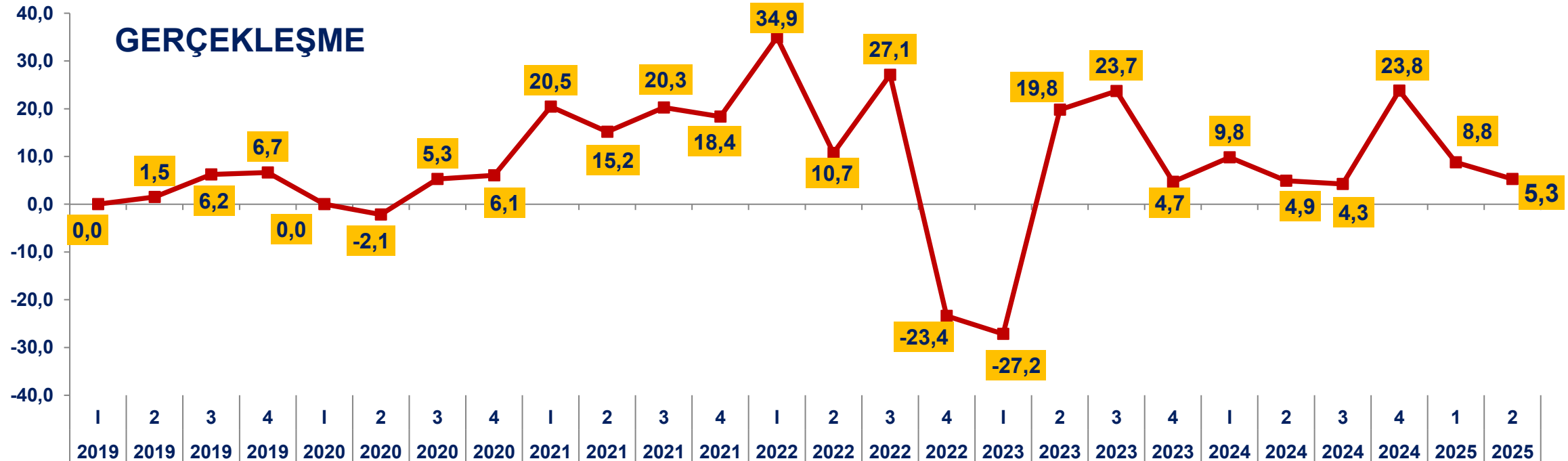

SABİT YATIRIMLAR BEKLENTİ & GERÇEKLEŞME

BEKLENTİ

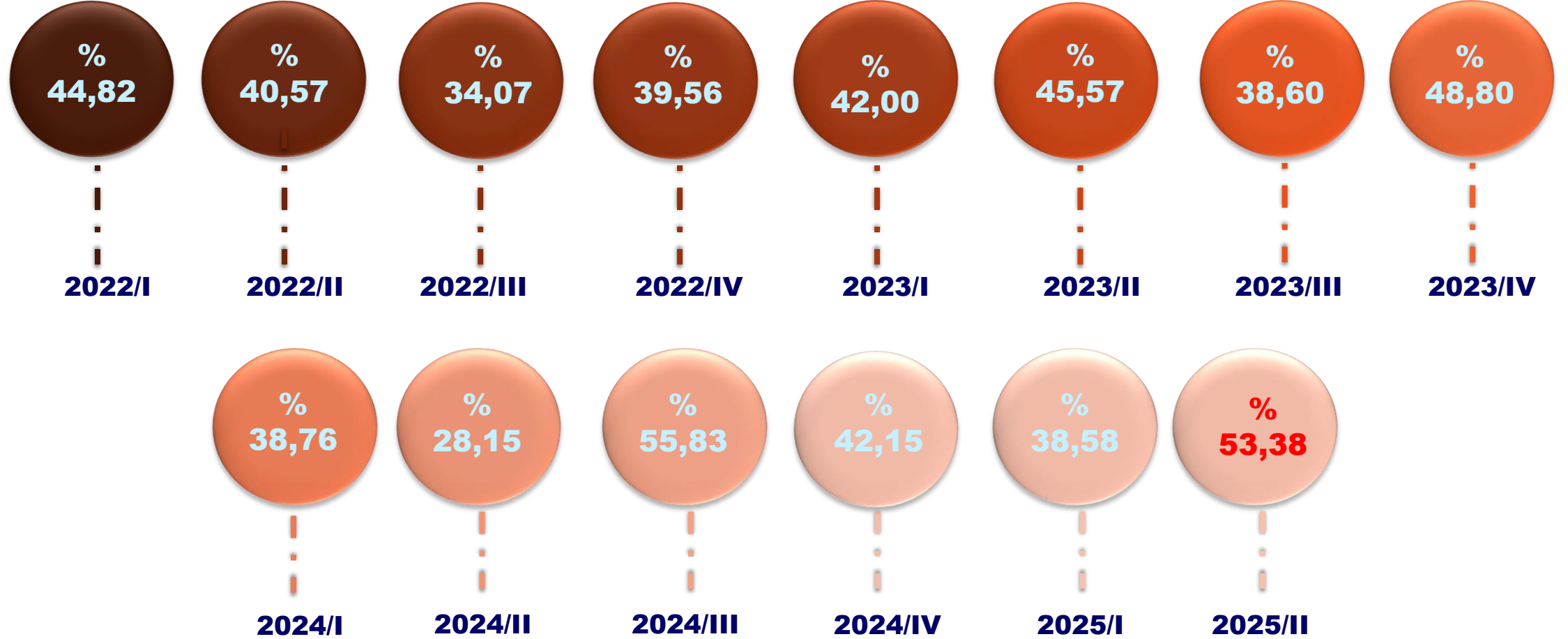

GERÇEKLEŞME

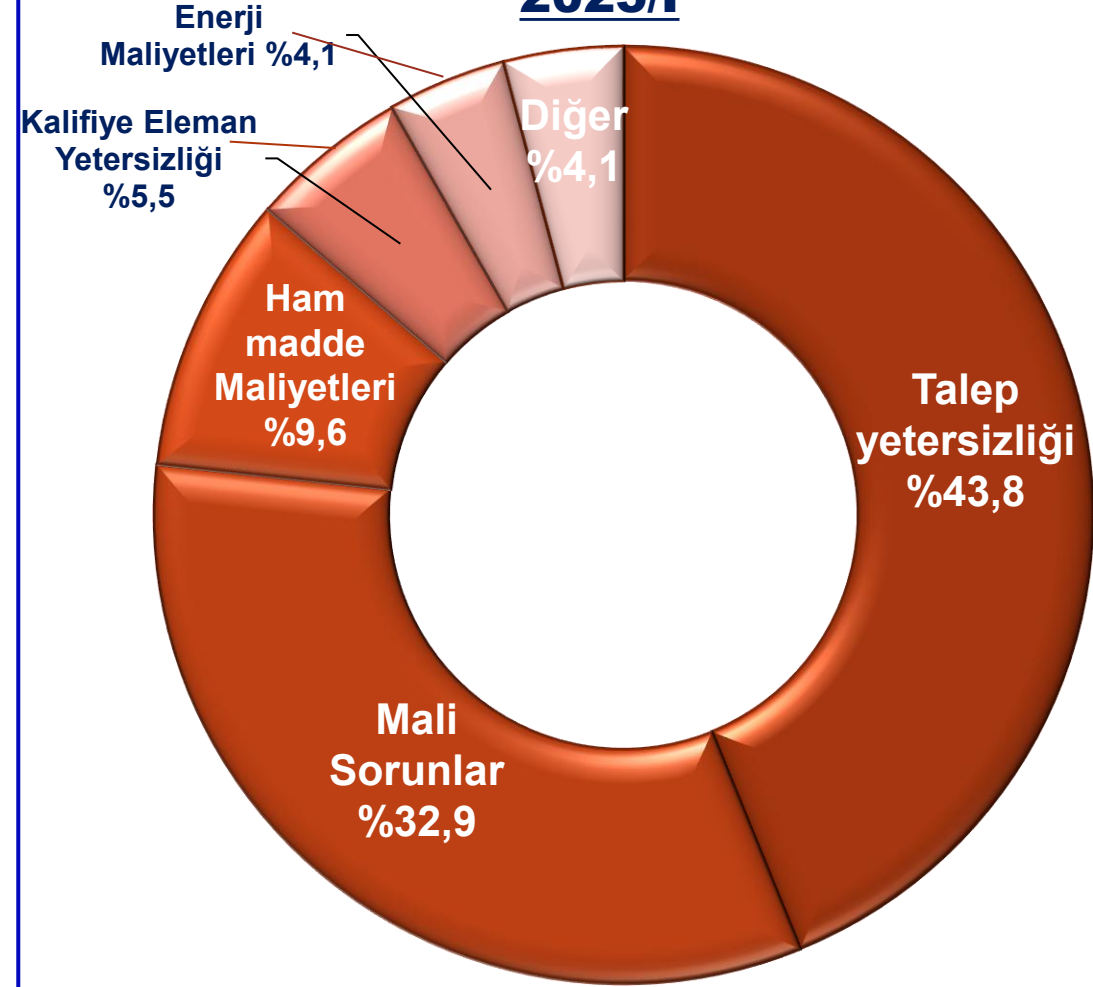
FASON ÜRETİM PAYI (%)

2025 yılı ikinci çeyrekte fason üretim oranı **%53,38** olarak gerçekleşmiştir.

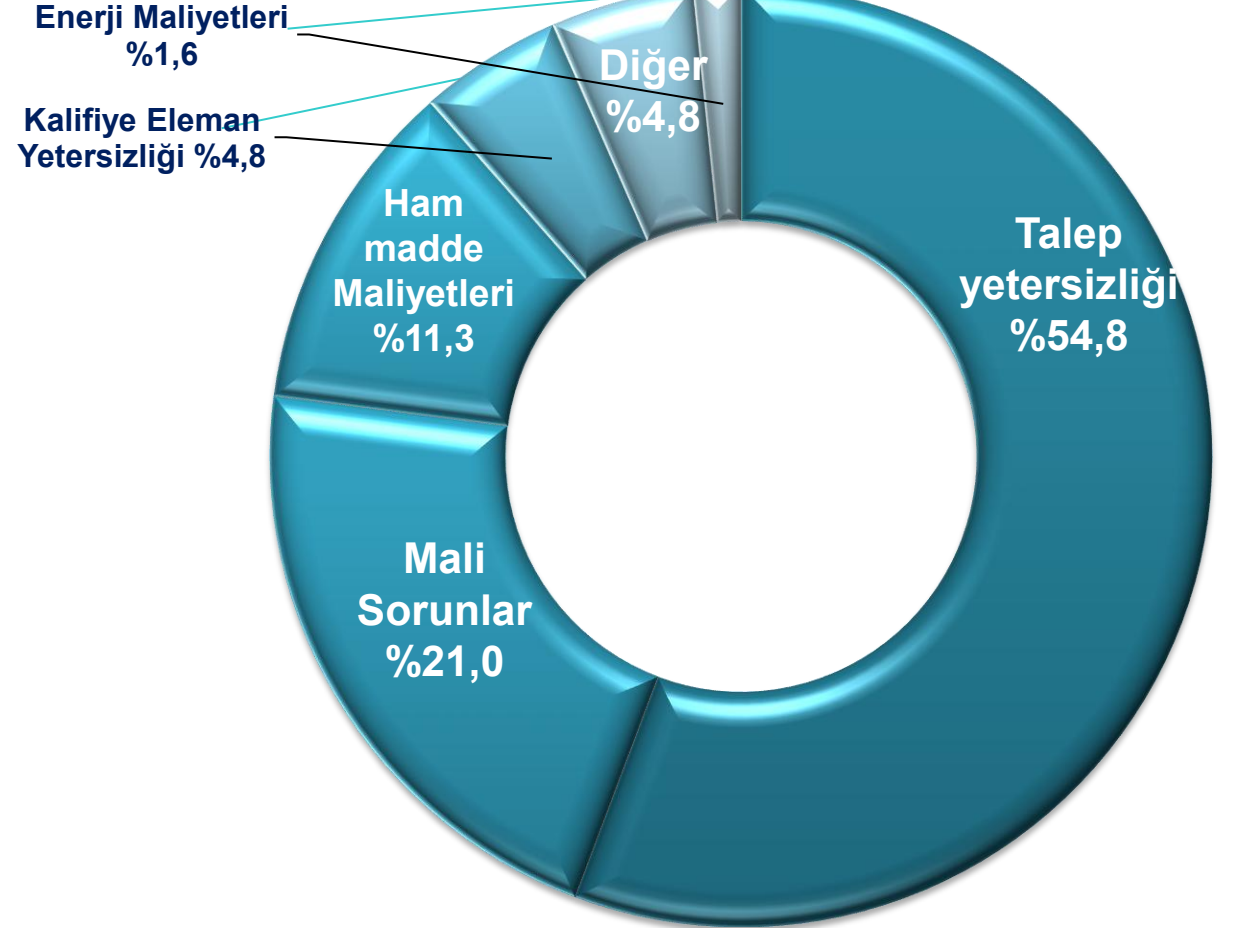

ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

2025/I

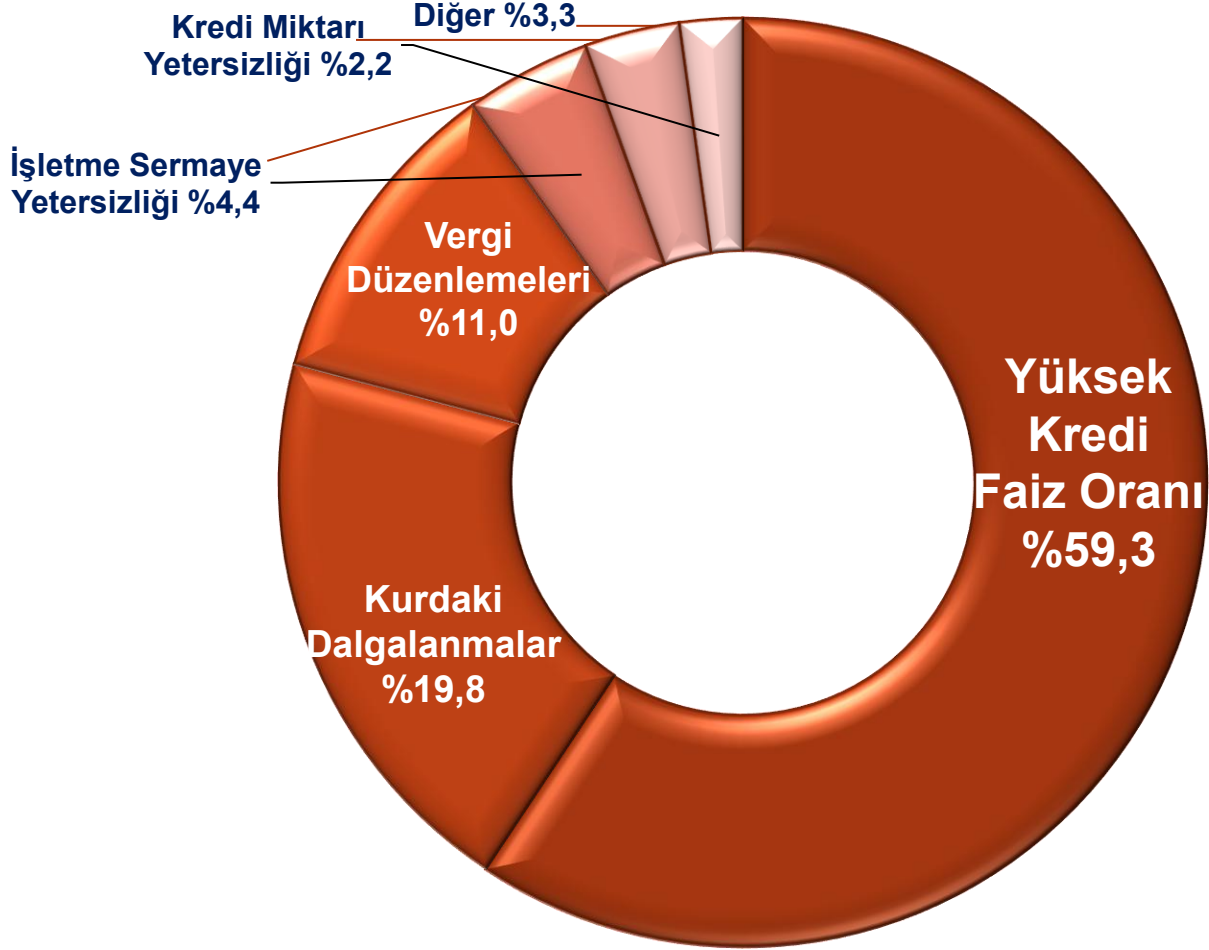
2025/II

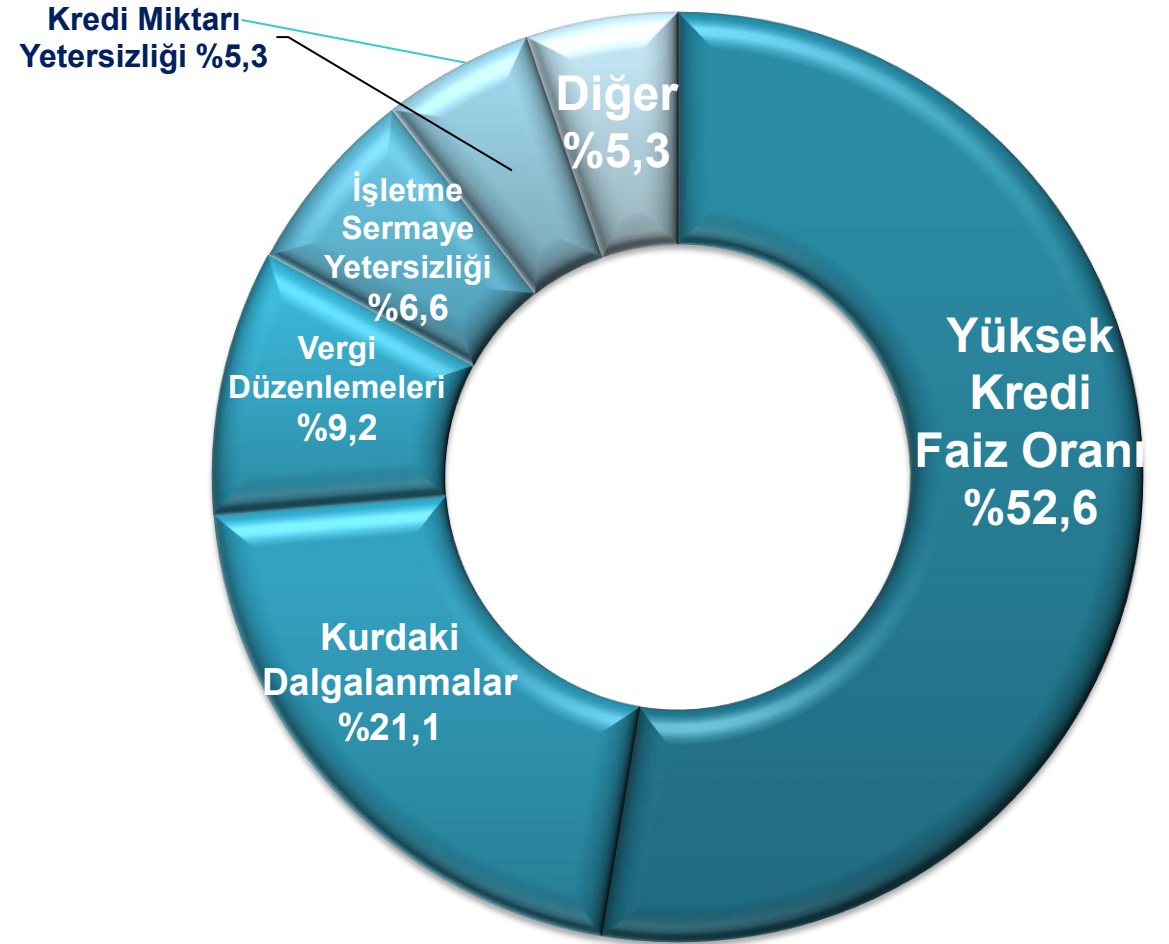
2025 yılının ikinci çeyreği için ankete cevap veren firmaların **%54,8'i talep yetersizliğini** atıl kapasite ile çalışmada öncelikli olarak göstermektedir. İkinci sırada **%21,0** ile **mali sorunlar** ve üçüncü sırada **%11,3** ile **hammadde maliyetleri** yer almıştır.

MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

2025/I

2025/II

2025 yılı II. çeyrekte mali sorunların nedenleri;

%52,6 ile ilk sırada **Yüksek Kredi Faiz Oranı**, ikinci sırada **%21,1** ile **Kurdaki Dalgalanmalar**, üçüncü sırada **%9,2** ile **Vergi Düzenlemeleri** gelmektedir.

TALEP YETERSİZLİĞİ SEBEPLERİ

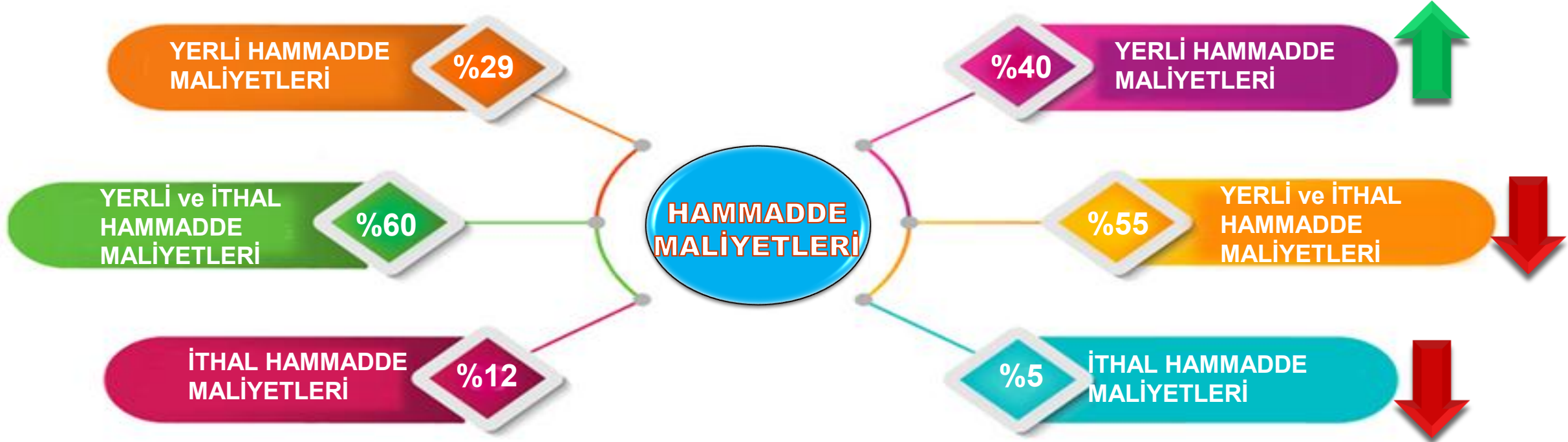

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden ilk sırada gösterilen talep yetersizliğinde **2025 yılı ikinci çeyrekte** firmaların **%48**'i **iç ve dış talep yetersizliğinin birlikte yaşandığını** belirtmiştir.

HAMMADDE MALİYETLERİ

2025/I

2025/II

Atıl Kapasite ile çalışma nedenlerinden 3. sırada gösterilen hammadde maliyetlerinde **2025 yılı ikinci çeyrekte** firmaların, **%55'i hem yerli hem de ithal hammadde temininde** sorun yaşadığını belirtmiştir.

EK TABLO 1

ATIL KAPASİTE İLE ÇALIŞMA NEDENLERİ

(%)	Mali Sorunlar	Talep Yetersizliği	Hammadde Maliyetleri	Enerji Maliyetleri	Kalifiye Eleman Yetersizliği	Diğer
2022/II	21,8	21,8	26,4	6,9	5,7	16,1
2022/III	16,7	37,5	23,6	9,7	6,9	5,6
2022/IV	10,6	25,8	25,8	12,1	10,6	15,2
2022/YILLIK	16,9	30,2	23,6	8,9	7,5	12,6
2023/I	12,7	44,4	19,0	9,5	9,5	4,8
2023/II	25,0	29,2	26,4	4,2	2,8	12,5
2023/III	14,5	35,5	12,9	8,1	9,7	19,4
2023/IV	7,5	54,7	18,9	1,9	9,4	7,5
2023/YILLIK	14,9	41,0	19,3	5,9	7,9	11,1
2024/I	21,2	40,4	21,2	1,9	13,5	1,9
2024/II	21,9	39,1	14,1	1,6	6,3	17,2
2024/III	23,7	38,2	7,9	3,9	7,9	18,4
2024/IV	17,3	59,6	9,6	1,9	3,8	7,7
2024/YILLIK	21,0	44,3	13,2	2,3	7,9	11,3
2025/I	32,9	43,8	9,6	4,1	5,5	4,1
2025/II	21,0	54,8	11,3	1,6	4,8	4,8

EK TABLO 2

MALİ SORUNLARIN NEDENLERİ

(%)	Yüksek Kredi Faiz Oranları	Kredi Miktarı Yetersizliği	İşletme Sermaye Yetersizliği	Vergi Düzenlemeleri	Kurdaki Dalgalanmalar	Diğer
2022/II	25,0	8,0	6,3	3,6	51,8	5,4
2022/III	22,4	15,0	11,2	2,8	41,1	7,5
2022/IV	25,8	11,2	11,2	5,6	30,3	15,7
2022/YILLIK	25,8	9,5	8,1	3,6	42,9	10,2
2023/I	28,4	16,0	11,1	7,4	27,2	9,9
2023/II	28,1	14,6	9,4	6,3	27,1	14,6
2023/III	46,1	9,2	6,6	1,3	27,6	9,2
2023/IV	39,5	1,3	2,6	9,2	25,0	6,6
2023/YILLIK	35,5	10,3	7,4	6,1	26,7	10,1
2024/I	63,9	4,9	9,8	3,3	14,8	3,3
2024/II	59,3	4,9	7,4	3,7	11,1	13,6
2024/III	50,0	3,2	7,4	4,3	25,5	9,6
2024/IV	54,0	4,8	4,8	7,9	23,8	4,8
2024/YILLIK	56,8	4,5	7,4	4,8	18,8	7,8
2025/I	59,3	2,2	4,4	11,0	19,8	3,3
2025/II	52,6	5,3	6,6	9,2	21,1	5,3

EK TABLO 3

FASON ÜRETİM

DÖNEM	FASON ÜRETİMİN TOPLAM ÜRETİM İÇİNDEKİ PAYI (%)
2021/II	56,56
2021/III	48,45
2021/IV	36,76
2022/I	44,82
2022/II	40,57
2022/III	34,07
2022/IV	39,56
2023/I	42,00
2023/II	45,57
2023/III	38,60
2023/IV	48,80
2024/I	38,76
2024/II	28,15
2024/III	55,83
2024/IV	42,15
2025/I	38,58
2025/II	53,38